

Zavod sv. Stanislava, Slovenija

Rihard Režek

Kako bi opisali obdobje upravljanja in vodenja po 13. marcu 2020? Kako se je vaše delo v tem času spremenilo? Kateri vidiki vodenja so prišli do izraza? Katere naloge so za vas pomenile največji izziv? Kdo vam je pri tem pomagal? Kaj ste se iz tega naučili?

Sem ravnatelj dijaškega in že dobro leto tudi študentskega doma v Zavodu sv. Stanislava. Za razumevanje mojih odgovorov je pomembno zavedanje, da poleg mene v hiši ravnateljujejo še štirje ravnatelji – ravnateljici vrtca in osnovne šole ter ravnatelja gimnazije in glasbene šole. To pomeni, da pri marsičem nisem sam, in na to gledam kot na izjemno prednost. Kljub takšnemu varnemu okolju pa je bil marec 2020 zelo drugačen od časa pred njim. Marsikaj se je spremenilo, po eni strani pa je vse tako, kot je bilo. Ohraniti sem želel to, kar se mi zdi pri mojem delu najpomembnejše. Odnos s sočlovekom. Še naprej sem v središče svojega dela želel postaviti posamezno dijakinjo, posameznega dijaka. Še naprej sem želel vedeti, kako se počuti naša študentka in kako naš študent. Skoraj v vsakem trenutku. Želel sem, da vedo, da lahko računajo na nas, tudi name osebno. Da me lahko pokličejo, kliknejo na IG, da vedo, da so zame zelo pomembni. Kljub koroni. Izrednega pomena je bilo timsko delo. Oblikovanje takšnih timov, ki bodo sposobni v zelo kratkem času doseči dober rezultat. Vsak člen je bil nepogrešljiv. Pri vodenju smo bili v pomoč drug drugemu.

S kolegijem smo se vsaj trikrat tedensko srečevali po Teamsih, v nenehni navezavi sem bil z drugimi ravnatelji katoliških dijaških domov, tudi ravnatelji dijaških in študentskih domov osrednje slovenske regije in združenjem dijaških domov Slovenije, v močni navezi sem bil ves čas z vodji aktivov. Zagotovo sem spoznal, da je v slogi moč. Čeprav sem to vedel, se je to znova potrdilo. Skupaj smo zmogli marsikaj.

Katera znanja, sposobnosti in veščine so vam olajšali vodenje? Katera znanja bi še želeli pridobiti? Kako se mislite tega lotiti?

Nisem razmišljal o tem. To ni moj način. V vodenje se enostavno spustim. Ko vidim, da nečesa ne bom zmogel ali da česa ne znam, prosim za pomoč. S tem nimam niti najmanjše težave. Pravzaprav

mi je v veliko veselje, da sodelavkam in sodelavcem omogočim pisanje skupnih zgodb. To je moj način vodenja. V procesu svojega izobraževanja in osebnostnega oblikovanja sem pridobil znanja na različnih področjih življenja. Bolj kot teorija je zdaj moja naloga, da z njeno pomočjo v ospredje postavim sodelavce, dijake, študente. Vsekakor mi pridobljena znanja koristijo, a če v mojem poklicu ne vidiš človeka, so vse teorije zaman.

Kako je izvajanje pouka na daljavo zaznamovalo izobraževalni proces od marca do junija 2020? Kaj je to pomenilo za učence?

Katera prej pridobljena znanja in veščine so jim koristili?

Kakšna podpora se je izkazala za učinkovito?

Kakšne izkušnje ste prenesli v naslednje šolsko leto?

Naš dijaški dom je zelo tesno sodeloval s Škofijsko klasično gimnazijo, v katero je vključenih večina naših dijakinj in dijakov. Nekaj pa imamo tudi zunanjih. Srečo smo imeli, da je računalniška podpora zelo dobro organizirana. Praktično čez noč smo bili sposobni organizirati delo na daljavo in vzpostaviti videostik z vsemi našimi dijakinjami in dijaki. Ti so ob koncu tedna prejeli urnik z nalogami. Tako so imeli zelo natančen pregled nad tem, kaj jih čaka v tednu, ki je pred njimi. Večino ur smo izvedli na daljavo z videokonferenco. Velik poudarek smo dali tudi razrednim uram. Vse to z namenom, da bi začutili, kako so ta čas doživljali naši dijakinje in dijaki. Tako smo sproti zaznavali težave in jih poskušali reševati. Vzgojiteljice in vzgojitelji so po Teamsih oblikovali druženja, pogovorne večere, čajanke po sobah. Izvedli smo celo koncert na daljavo. Skrb za družabno plat življenja je bila za nas izredno pomembna. Zelo dragocena nam je bila povezava med svetovalnima službama. Šolsko in našo. Z marsikatero dijakinjo in dijakom smo stopili v individualni stik in jim pomagali pri organizaciji učenja. Tudi študentk in študentov nismo pustili samih. Kar nekaj smo jih podrezali in povprašali, kako se počutijo, in tudi z njimi smo se srečevali na daljavo, se pogovarjali, načrtovali. Marsikaj od naštetega je del našega delovanja že nekaj let, nekaj pa je novih metod dela. Ko bo ta čas mimo, bomo naredili pregledne evalvacije in se odločili, kaj bomo odnesli s seboj v jutrišnji dan, v obdobje po koroni.

Ob zaprtju šol in po njem smo pogosto zasledili izraz »Maslow pred razcvetom«. Strokovnjaki poudarjajo, da je treba najprej zadovoljiti

otrokove osnovne potrebe, šele ko so te zadovoljene, lahko pridobiva znanje. Kaj mislite, v kolikšnem obsegu smo med pandemijo šolsko okolje na novo ovrednotili?

Sam sem velik zagovornik vzgoje pred izobraževanjem. Z neizobraženim, a vzgojenim človekom si lahko družba zelo pomaga, nevzgojen izobraženec pa je zanjo celo nevaren. V slovenskem šolskem prostoru se veliko premalo zavedamo, da smo vzgojno-izobraževalne ustanove in ne obratno. Tudi v času koronavirusa ne sme biti nič drugače. Poskrbeti moramo za to, da je v središču čut do zaupanega nam otroka. Če strokovni delavec tega ne zaznava, je naloga ravnatelja, da mu pri tem pomaga. Čutim, da je trenutno čas, da se zavemo pomena besedne zveze *manj je več* in jo postavimo v prakso. Čas je tudi, da se strokovne delavke in delavci zavejo lepote svojega poklica in naredijo vse za to, da bi jo užili – to nam lahko uspe samo takrat, kadar imamo srčno radi otroke, ki so nam zaupani, in svoj poklic.

Obdobje učenja na daljavo je prineslo tudi pozitivne izkušnje.

Ste ali boste katero od njih vpeljali v prakso v novem šolskem letu?

Zagotovo. Pravzaprav skoraj vse, čeprav si želimo, da ne bi bilo računalnika vmes. Če pa bo, tudi prav. V tem tednu, ko nam grozi vnovično zaprtje, intenzivno ugotavljamo, na katerih področjih nas naši dijakinje in dijaki potrebujejo. Kaže, da bomo morali znova spremeniti obliko dela. Kaj bomo v prihodnje prenesli v prakso, pa bomo še videli. Na našo odločitev bodo zagotovo vplivala dejstva in to, kakšen bo čas, ki mu v tem trenutku rečemo prihodnost. Mislim, da tega ne ve še nihče.

Kaj bi bilo na podlagi izkušenj iz obdobja, ko so bile šole zaprte, treba na sistemski ravni še spremeniti?

Moram priznati, da sem ob zaprtju pogrešal večjo pripravljenost Zavoda za šolstvo. Da bi nas bolj glasno podprl, saj so tudi dijaški domovi nepogrešljiv deležnik pri reševanju nastale situacije. Od takrat do danes se je marsikaj spremenilo. Tudi zaradi naših glasov. Mislim, da je zdaj vsem jasno, da dijakinja ali dijak, ki že nekaj časa, če ne vse leto, živi v dijaškem domu, ne more kar tako sprejeti 24-urnega bivanja doma tako kot sošolka, sošolec, ki v šolo vsak dan odhaja od doma. Dijakinja, dijak, vključen v vzgojni program dijaškega doma, nujno potrebuje stik z vzgojiteljico, vzgojiteljem. Da mu pomaga. Da ga sliši. Da je z njim.

Kaj lahko spremenite sami, v okviru lastne avtonomije?

Veliko. Pravzaprav vse, kar je v okviru zakonodaje in za kar je volja. In tega je veliko. Čakati na sistem se mi ne zdi modro.

Enaindvajsetega avgusta se je poslovil britanski strokovnjak za izobraževanje Ken Robinson, ki je rekel: »Večina od nas nima težav s tem, da si zastavi visoke cilje in jih potem ne doseže. Nasprotno, težava je v tem, ker merimo prenizko in smo pri tem uspešni.« Kako primeren je današnji čas za zastavljanje visokih ciljev? Kateri cilj ste si pri vodenju letos zastavili vi?

Drzne cilje si je treba zastavljati v vsakem času, v vsakršnih razmerah. Moramo pa pri tem ohranjati zdrav razum. Ni nujno, da je drzen cilj tudi dober, ni nujno, da ni včasih tudi območje udobja dobra pot, ni nujno, da je včasih (velikokrat) tudi pri vodenju na področju vzgoje in izobraževanja manj več. Cilj, ki si ga zastaviš s pomočjo sodelavk in sodelavcev in v katerega vsi verjamemo, je daleč najboljši cilj.

- **Rihard Režek** je ravnatelj Jegličevega dijaškega doma in Študentskega doma Janeza F. Gnidovca v Zavodu sv. Stanislava.
rihard.rezek@stanislav.si